

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी श्रीरामपुर,
राहता व कोपरगाव तालुक्यातील ११ ग्रामपंचायतींना
सार्वजनिक प्रयोजनासाठी विनामुल्य प्रदान करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : मशेम-२०२४/प्र.क्र.१०२/ल-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक : ०९ ऑक्टोबर, २०२४

संदर्भ:- १) शासन परिपत्रक क्र. मशेम-२०२३/प्र.क्र.५०/ल-७ दि. ८ फेब्रुवारी, २०२४
२) शासन निर्णय क्रमांक : मशेम-२०२४/प्र.क्र.११/ल-७ दि. १३ मार्च, २०२४

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र शेत जमीन (ज.धा.क.म) अधिनियम, १९६१ (सुधारणा) अधिनियम, २०२३ अन्वये कलम २८-१ अअ मधील (३अ) मध्ये केलेल्या सुधारणेच्या अनुषंगाने शासनाने संदर्भाधिन क्र.१ अन्वये शासन परिपत्रकान्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ याच्या कलम २ च्या खंड (१०) मध्ये व्याख्या केलेल्या गावठाणाच्या किंवा गावाच्या स्थळाच्या हद्दीपासून ५ कि.मी. हद्दीमधील महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाची जमीन ग्रामपंचायतींना गावठाण विस्तार, शासकीय घरकुल योजना, घनकचरा व्यवस्थापन आणि पाणी पुरवठा या सार्वजनिक प्रयोजनाकरीता मागणी करणे अनुज्ञेय करण्यात आले आहे.

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी ग्रामपंचायतीकडून गावठाण विस्तार, शासकीय घरकुल योजना, घनकचरा व्यवस्थापन किंवा पाणी पुरवठा योजना या सार्वजनिक प्रयोजनार्थ जमीन मागणीचे शासनास प्राप्त होणा-या प्रस्तावांची वारंवारता, महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम, १९६१ (सुधारणा) अधिनियम, २०२३ अन्वये कलम २८-१ अअ मधील पोटकलम ३अ मधील तरतुद, स्थानिक स्वराज्यसंस्थांचे मर्यादित आर्थिक स्रोत तसेच शासकीय जमीन नगरपालिकांना सार्वजनिक सुविधा/ सार्वजनिक प्रयोजनांकरिता विनामुल्य प्रदान करण्याबाबतचे सद्यस्थितीत अस्तित्वात असलेले धोरण व संबंधित शासन आदेश यांचा साकल्याने विचार करता, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी नगरपालिका/ नगरपरीषद/ ग्रामपंचायत यांना अनुज्ञेय सार्वजनिक प्रयोजनार्थ विनामुल्य देण्याबाबत दि.११/०३/२०२४ रोजीच्या मा. मंत्रिमंडळ बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार संदर्भाधिन क्र. २ मध्ये नमूद शासन निर्णय दि. १३ मार्च, २०२४ अन्वये धोरण निश्चित करण्यात आले आहे.

अहमदनगर जिल्ह्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे की, श्रीरामपूर तालुक्यातील मौजे उंबरगाव, कान्हेगाव, पढेगाव, निपाणी वडगाव, वडाळा महादेव, लाडगाव आणि एकलहरे या ०७ ग्रामपंचायती, राहता तालुक्यातील मौजे रुई, ममदापूर, आणि निमगांव कोन्हाळे, या ०३ ग्रामपंचायती, कोपरगाव तालुक्यातील मौजे वारी ही ०१ ग्रामपंचायती अशा एकूण ११ ग्रामपंचायतींना महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाची जमीन संदर्भाधिन क्र.१ मध्ये नमूद केलेल्या सार्वजनिक प्रयोजनासाठी मिळणेच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांचेमार्फत महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आले होते. महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाने मा. संचालक मंडळाच्या ३२४ व्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार शासनास प्रस्ताव सादर केलेले आहेत.

प्रस्तुत मागणी केलेल्या जमिनीचा वापर हा संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थां सर्व सामान्य जनतेसाठी सोई सुविधा निर्माण करण्यासाठी केला जाणार असल्याने लोकोपयोगी, सार्वजनिक सुविधा शासनाने मा. मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार संदर्भाधिन क्र.२ अन्वये निर्गमित केलेला शासन निर्णय विचारात घेता, प्रस्तुत अहमदनगर जिल्ह्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे की, श्रीरामपूर तालुक्यातील मौजे उंबरगाव, कान्हेगाव, पढेगाव, निपाणी

वडगाव, वडाळा महादेव, लाडगाव आणि एकलहरे या ०७ ग्रामपंचायती, राहाता तालुक्यातील मौजे रुई, ममदापूर, आणि निमगांव कोन्हाळे, या ०३ ग्रामपंचायती, कोपरगाव तालुक्यातील मौजे वारी ही ०१ ग्रामपंचायती अशा एकुण ११ ग्रामपंचायतींना महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी विनामुल्य प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

- १) महाराष्ट्र शेत जमीन (ज.धा.क.म) अधिनियम, १९६१ कलम २८-१(अ)मधील पोटकलम (३अ) मधील तरतूद, शासनाने दि.१३/०३/२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी सार्वजनिक प्रयोजनार्थ विनामुल्य प्रदान करणेबाबत निश्चित केलेले धोरण या बाबी विचारात घेता, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाची श्रीरामपूर, राहाता व कोपरगाव तालुक्यातील जमीन परिशिष्ट - “अ” मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे (ग्रामपंचायत, गट नं., क्षेत्र, सार्वजनिक प्रयोजन) श्रीरामपूर तालुक्यातील ७, राहाता तालुक्यातील ०३ ग्रामपंचायती तसेच कोपरगाव तालुक्यातील ०१ ग्रामपंचायतींना त्या त्या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना सार्वजनिक प्रयोजनासाठी किमान जागेची आवश्यकता, संबंधित विभागाकडील प्रशासकीय मान्यता, निधीची तरतूद, या बाबी अंतिम होणे तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहुन एकुण ६२.९९ हे. आर क्षेत्र विनामुल्य प्रदान करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) परिशिष्ट -“अ” मध्ये नमुद केलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांच्याशी निगडित संबंधित विभागाची प्रशासकीय मान्यता, किमान जागेची आवश्यकता, निधी उपलब्धता या बाबी अंतिम झाल्यानंतर, सदर जमिनीचा ताबा देण्यास जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

परिशिष्ट “अ”

अ.क्र.	तालुक्याचे नाव	ग्रामपंचायत/ गावाचे नाव	गट नं	मागणी क्षेत्र(हे.आर)	एकूण क्षेत्र(हे.आर)	सार्वजनिक प्रयोजन
१.	श्रीरामपूर	उंबरगाव	३४	१.६०	३.००	गावठाण विस्तारीकरण
			५९/१	१.००		
			१४/१/१	०.४०		
			२१/५	४.००	४.००	पाणी पुरवठा योजना
			९३			
			एकुण		७.००	
२.		कान्हेगाव	९२/२	१.९२	१.९२	गावठाण विस्तारीकरण
			९३	१.३६	०.३६	शासकीय घरकुल योजना
					१.००	घनकचरा व्यवस्थापन
			६१	५.५०	५.५०	पाणी पुरवठा योजना(साठवण तलाव)
			एकुण		८.७८	
			३.	पढेगाव	१४१	६.००
१.६०	शासकीय घरकुल योजना					
३.४०	गावठाण विस्तारीकरण					
५१/१/२	०.७६	०.७६			पाणी पुरवठा योजना	
एकुण		६.७६				

४.		निपाणी वडगाव	१९५	३.६०	२.००	गावठाण विस्तारीकरण
					१.६०	पाणी पुरवठा योजना
			१९६	३.३३	१.३३	घनकचरा व्यवस्थापन
					२.००	शासकीय घरकुल योजना
			एकुण		६.९३	
५.		वडाळा महादेव	१९१	१०.३७	८.२९	गावठाण विस्तारीकरण
					०.०८	शासकीय घरकुल योजना
					१.००	घनकचरा व्यवस्थापन
					१.००	पाणी पुरवठा योजना
			एकुण		१०.३७	
६.		लाडगाव	१९४	०.२९	०.२९	शासकीय घरकुल योजना
			एकुण		०.२९	
७.		एकलहरे	३९	३.९५	२.००	शासकीय घरकुल योजना
					१.३०	गावठाण विस्तारीकरण
					०.२५	घनकचरा व्यवस्थापन
					०.४०	पाणी पुरवठा योजना
			एकुण		३.९५	
८.	राहाता	रुई	५३८/३	४.५०	६.३४	पाणी पुरवठा योजना
			७१/अ/१	१.८४		
			५६२/१	१.७२	१.७२	गावठाण विस्तारीकरण, शासकीय घरकुल योजना, घनकचरा व्यवस्थापन
			५६३/२	०.२२	०.२२	गावठाण विस्तारीकरण, घनकचरा व्यवस्थापन
			८०/२	०.२२	०.२२	शासकीय घरकुल योजना(वाढीव), घनकचरा व्यवस्थापन
			एकुण		८.५०	
९.		ममदापूर	२८३/३	०.५३	०.५३	गावठाण विस्तारीकरण व शासकीय घरकुल योजना
			एकुण		०.५३	
१०.		निमगाव को-हाळे	४०१	५.४८	५.४८	पाणी पुरवठा योजना(साठवण तलाव), शासकीय घरकुल योजना, घनकचरा व्यवस्थापन
			एकुण		५.४८	

११.	कोपरगाव	वारी	२०६	४.४०	४.४०	शासकीय घरकुल योजना, गावठाण विस्तारीकरण, घनकचरा व्यवस्थापन
			एकुण		४.४०	
	एकूण				६२.९९ हे. आर	

प्रस्तुत जमीन प्रदान करावयाच्या अटी व शर्ती :-

- १) प्रस्तुत जमिनी, संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था भोगवटादार वर्ग-२ म्हणून धारण करतील.
- २) ज्या प्रयोजनासाठी मान्यता देण्यात आली आहे त्याच प्रयोजनासाठी सदर जमिनीचा वापर करणे बंधनकारक राहील.
- ३) ग्रामपंचायत एकलहरे यांना मंजूर केलेले क्षेत्र वाटप आराखड्यातील असुन उक्त क्षेत्र वाटप आराखड्यातुन वगळण्यात येत आहे. त्याप्रमाणे उक्त क्षेत्र ग्रामपंचायत एकलहरे यांना प्रदान करण्याची कार्यवाही करावी.
- ४) शासकीय घरकुल योजना व गावठाण विस्तारीकरण प्रयोजनार्थ प्रदान करण्यात आलेल्या क्षेत्रामध्ये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या कामगारांना पात्रतेनुसार प्रथम प्राधान्याने क्षेत्र उपलब्ध करुन देण्यात यावे.
- ५) शासनाच्या महसूल व वन विभागाच्या पूर्व परवानगीशिवाय सदर जमीन किंवा तिचा कोणताही भाग किंवा तिच्यातील कोणतेही हितसंबंध विक्री/देणगी देऊन / अदला बदल करुन/गहाण ठेऊन/पट्ट्याने देऊन / खाजगी सार्वजनिक सहभाग तत्वावर किंवा बाह्य यंत्रणाद्वारे किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारे हस्तांतरित करता येणार नाही. सदर जमिनीवर अथवा त्याच्या कोणत्याही भागावर अन्य व्यक्ती/संस्था/कंपनी इत्यादीचे कोणत्याही प्रकारचे हक्क निर्माण होतील अशा प्रकारे कोणताही आर्थिक व्यवहार करण्यास प्रतिबंध राहील. तसेच शासनाच्या महसूल व वन विभागाच्या पूर्वमान्यतेशिवाय सदर जमिनीचे पोट विभाजन करता येणार नाही.
- ६) सदर जमिनीचा ताबा मिळाल्यापासून ३ वर्षांच्या आत मंजूर प्रयोजनासाठी वापर सुरु करणे संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्यावर बंधनकारक राहील.
- ७) विषयांकित जमिनीवर संबंधित नियोजन प्राधिकरणाच्या विहित परवानगीने व मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार विकास होणे बंधनकारक राहील. तसेच या व्यतिरिक्त आवश्यकतेनुसार अन्य संबंधित विभाग/शासकीय यंत्रणा यांची मान्यता/पूर्वपरवानगी/ना-हरकत घेणे देखील बंधनकारक राहील.
- ८) तसेच जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना स्थितीकालानुरूप आवश्यक वाटतील अशा अन्य अटी व शर्ती विहित करण्याची मुभा राहील.
- ९) वरील अटी/शर्ती पैकी कोणत्याही अटी/शर्तीचा भंग झाल्यास शर्तभंगाबाबत सदर जमीन शासन जमा करण्याचा अधिकार शासनास राहील

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१००९१७४४४४५४१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(अजित देशमुख)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २) विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग, नाशिक
- ३) जिल्हाधिकारी, अहमदनगर
- ४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
- ५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे
- ६) मा. मंत्री, (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) निवडनस्ती कार्यासन ल-७ (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.